

Միջին Եվրոպայի
Ինքնիշխանության
Կայսրության
30



Միջին Եվրոպայի
Ինքնիշխանության
Կայսրության
30

Հազվեթե մի անգամ ինչպե՞ս թույլ տալիս մի քանի օրվա ընթացքում — Իտալիայի միջոցով հասնող լուրերի քննարկումը և 65

ԱՍԻՍԻՍԻ 14 ՄԱՐՏ

ՀԱՅ-ԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

9.

Կան այնպիսի բաներ, որոնք Հասարակության համար իրաւամբ արժանի են պարծանքի եւ փառքի համարուելու, ասոնցմէ են Ուղղափառ Կաթողիկէ Ս. Եկեղեցւոյ զաւակներն ըլլալիս, եւ այդ Մեծ Եկեղեցւոյ զաւակներն ըլլալով հանդերձ, մեր ազգութիւնն եւ ազգային իրաւունքներն եւ աւանդութիւններն պահելիս, Հայ Էկեղեցին եւ զաւակներն իր սքանչելի երկու Միութեան քոյր Միաբանութիւններն մեր մէջ ունենալիս, եւ չնորհիւ յիշեալ Ս. Եկեղեցւոյ ու Միաբանութեանց՝ ուսեալ, կրթեալ եկեղեցականներով եւ եկեղեցական հաստատութիւններով կարենալ պարծենալիս: Սակայն, կայ այնպիսի պատճառ մ'ալ որ այս առաւելութիւններու փայլն կրնայ ըստ բաւականի նսեմացնել եւ մեր Հասարակութեան միասնաբեր ըլլալ. այն է Հասարակութեան անհատներու կողմանէ տեսնուած անտարբերութիւնն ու ցրտութիւնը ամեն ազգային գործոց նկատմամբ, ըլլալ եկեղեցական, գիտական եւ բարեսիրական. այնպէս որ իբր թէ իրենք այս հասարակութեան անհատներն չեն կամ թէ այդ գործեր իրենց չի վերաբերիր: Բայց կարելի է երեւակայել ժողովուրդ մը որ ինքը զինքը լուսաւորեալ համարելով հանդերձ, բռնած ընթացքն ասոր բոլորովին հակառակն ըլլայ: Այսօր ո՞ր ժողովուրդ էր հասարակային գործերուն անտարբեր կը զրտնուի. մանաւանդ մեզ նմաններ՝ որք զրկեթ ստիպեալ են իրենց ազգային, եկեղեցական, գիտական, վերջապէս ամեն արտաքին ունեւորքին գործերը անձամբ մտածել, հոգալ եւ պէտք եղածը սնորհել, քանի որ արտաքին օգնութիւններն թէ՛ բաւական չեն Հասարակութիւնս կատարելապէս զոհացնելու, եւ թէ՛ ինչպէս ըսած էի վերջին յօդուածովս, ազգի մը պատիւը՝ ինքնօգնութեամբ իր պիտոյքը հոգալ է:

Մեր մէջ ալ ժամանակաւ այսպէս չէ եղեր. Թընկերեաններ, Մըսրուրեաններ, Տիւզեաններ եւ այլք ազգին ամեն գործերուն մասնակից, ներութեան միջոցին օգնող եւ ուրախութեանը ուրախակից եղած են. միայն այս աւագանիք չեն որ ու եւ է առթիւ բառին բուն նշանակութեամբ զիրենք Հասարակութեանս մէջմէլ անդամը համարելով, անոր կարօտութեանը միջոցին օգնութեան հասած, պարտք ունեցած ատեն պարտքը վճարած, հաստատութեան մը շինութեան համար ձեռքէ եկածը զլացած չեն, այլ «էսնաֆ» դա-

սակարգերն, աղքատներն անգամ անոնց օրինակին հետեւելով, իրենց կարողութեանը ներածին չափ օգնութիւններ ըրած են ազգին: Կենդանի ապացոյցներ են անոնց այս ազնիւ զգայմանը՝ տակաւին ցայսօր կանգուն կեցող Մայր Եկեղեցւոյ փառաւոր շէնքը, Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին եւ զպրոցը, Ս. Յակոբայ հիւանդանոցը, Օրթազուրի եւ Սամաթիոյ եկեղեցիները եւ վարժարանները, եւ մասնաւորապէս առաւելածնութեամբ շինուած Աթոռանիստ Ս. Աստուածածին եկեղեցին, Եկեղեցի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին եւ այլն եւ այլն: Միթէ՞ հարստութիւնն կամ ժամանակն էր մեր ազգայինք իրենց հասարակութեան հանգէպ արտաձեռն ընողը. ո՛չ, այլ այն ատեններ ուրիշ զգացումներ կային ազգիս նկատմամբ. ամեն ոք բարեացակամութիւն մ'ունէր, կ'ուզէր առաքելութիւն մը գործել. իր եկեղեցիէն, Պատրիարքարանէն բան մը կ'զգար: Սակայն հիմայ Հասարակութեանս անգամները — քիչ թւ ցարութեամբ — անտարբեր, անզգայ կը գտնուին ատոնց նկատմամբ: Կարող անձինք չեն ուզեր յիշատակ մը թողուլ իրենց անուանը, անկարողք արգէն բան մը չեն կրնար ընել. իւրաքանչիւրն՝ եղածներով գոհանալ կուզէ. նոր չէնք մը, նոր բարիք մը երբեք չի լսուիր: Ի՞նչ հեռուն կերթանք. հոս, Բերայի մէջ, Շիշլի փողոց, մեծ հրդեհէն ի վեր ամայի մնացած ընդարձակ գետինը, եթէ ասկէ առաջ ըլլար, շատոնց վրան ազգին անուան մեծ չէնք մը կ'առուցուած էր. վարժարան մը, արհեստանոց մը, վերջապէս բան մը կ'ըլլար, ուսկից ազգին մանկրտին կամ այլք կրնային օգտուիլ, մինչդեռ հիմայ այդպիսի մտածումը մը միտքէ անգամ գուցէ չանցնիր, եւ այսպէս, յօգուտ ազգիս այս գետնին ծախու առնուելուն ժամանակաւ իրենց օրականներէն նպաստող, Արքունի Փողերանոցի մեր Հայ-Կաթողիկէ եղբայրներուն նպատակը անգործադրելի կը մնայ:

Լրագիր մը ունինք, որ հազիւ թէ չարաթը երկու անգամ, իբր թերթիկ կը հրատարակուի. ցաւալի է որ ցայսօր Ձեր այնչափ քրտնաշուն աշխատութեանց հանգէպ բաւականաչափ աջակցութիւն չի գտնուիր որ գէթ անոր ծաւալը քիչ մը մեծցնել կարելի ըլլայ: Մինչդեռ միւս հասարակութիւնները այս ասպարէզին մէջ օր ըստ օրէ կը յառաջադիմեն եւ լրացութեան մեծ դարկ մը տուած են:

Վերջին գրամական տաղնապետը պատճառաւ, հոս եւ մասնաւորապէս գաւառաց մէջ տիրող աղքատութիւնն ու թշուառութիւնը չի լսող չմնաց, բայց այդ աղքատներուն, թշուառներուն օգնելու համար մեզմէ ի՞նչ ձեռնարկ եղաւ:

Եթէ քիչ մը զգացում, քիչ մը մեր կրօնական եւ ազգակիցներուն օգնելու կամք եւ ձգտում ունեցած ըլլայինք, չեմ ըսեր մեծամեծ բաներ, գոնէ մեր կարողութեանը համեմատ կրնայինք իրենց ձեռք կարկառել: Այս ամենը մէկդի թողունք. Կ-Պոլիս ամեն Կաթողիկէ Հայն՝ պարտաւոր է ըստ Ազգային Կանոնագրութեան, ազգային տուրք մը տալ Պատրիարքարանի, որով պիտի մատակարարուի Պատրիարքարանի ծախքերը, Հասարակութեանս շատ մը պէտքերը. բայց զժառանգաբար այդ ամենաչնչին տուրքին հաւաքուիլն անհամար գեղարուութեանց կը հանդիպի ի չնորհս այն անտարբերութեան եւ անպատշաճութեան որ տարիներէ ի վեր մեր մէջ մուտ գտած է: Եթէ Կ-Պոլիս Հայ-Կաթողիկէայքս այսպէս կը վարուինք մեր Հասարակութեան գործոց նկատմամբ, չկարծուի թէ գաւառները ասկէ տարբերութիւն մը ունին, կարելի է քիչ մը աւելի մտածող, հազացող ըլլան իրենց Առաջնորդները եւ ներքին գործերը, ասկայն աւելին՝ ոչ ամենեւին, ինչպէս կը լսենք արժանահաւատ գաւառացիներէն եւ կիմանամք եկած նախնիներէն:

Արդարեւ, ցաւալի է այս խոստովանութիւնները, գուցէ ամենց ականջներուն համար ալ ոչ-ախորժելի: Սակայն հիւանդութիւնը եթէ երեւան չիգայ, անոր դարմանը չի մտածուիր, ասիկայ բնական է: Այո՛, այս անտարբերութեան, անզգայութեան վերջ տուլու համար պէտք է դարման, միջոց մտածել: Ըստ իմ կարծեացս, զրել, յորդորել, մինչեւ անգամ եկեղեցեաց բեմերէն վար Հասարակութեանս անհատներուն՝ իրենց եկեղեցւոյն, ազգին, իրենց նմանեացը հանդէպ ունեցած պարտքերը միշտ յայտարարել եւ անոնց մասին տեսնուած անզգայութեան, անտարբերութեան ոգւոյն հակառակ բարի ձգտումներ, ներշնչումներ խրատել եւ մեր հայրերուն Հասարակութեանս համար ըրած անթիւ եւ մեծամեծ բարիքները յիշել՝ կարծեմ մէյմէլ դարման ու միջոցներ են: Այս մասին միւս հասարակութիւններն ալ մեղի օրինակ կրնան ըլլալ, որոնք իրենց ազգին եկեղեցական, ուսումնական եւ բարեսիրական խնդրոց նկատմամբ երբեք անտարբեր ու անզգայ չգրտնուելով, ոգի ի բոլին կայնատին եւ օտարներու վնասը կը շարժեն:

Ահա, Տէր Խմբագիր, Հայ-Կաթողիկէ Հասարակութեանս արդի վիճակին վրայ իբր ընդհանուր տեսութիւն երեք յօդուածներս զրել ինձ պարտք համարեցայ: Կարելի է աշխատել յայտարարութեանց համար գոմանս սրտնեղացուցած ըլլամ, բայց միանգամայն յուսալով որ այս հրատարակութիւնը իրենց օգու-

ար կունենան զէթ ապագային մէջ Հասարակութեանս գոյութիւնը անխախտ պահելու միջոցներն ու դարմանները այժմէն խորհելու ու գործադրելու, այս միայն ինձ միտքաբերութիւն մը կը համարեմ, եւ չնորհակալութեան, գըրութիւնս կը վերջացնեմ :

ԴԻՏՈՂ

Ա.ԶԳ.ԱՅԻՆ

Էվվէլքի կիւն, մապէնի Հիւմանիտատ միւլէլի միւլթիւթիքէ բուհասար բուհանիւթի-նէ քէշիտէ պուրուլան զիւսաֆէթի սէնիէտէ, ըիւթպ. Կ-Բաթրիգ Ազարեան էֆ. հազրէթ-լէրի իւլ պիւրիքտէ Սիւլաս-Թօզաթ մէրիստ-սասը հիւրմ. Հաճեան Սահակ արքեպիսկոս պոս հազրէթլէրի վէ Բաթրիգիսանէ գարու քէհեասը հիւրմ. Աշճեան Մկրտիչ վրդ. հազր պուրուլուսլար, վէ պատէհու, տախիլիէ հալաթիսաթը սըրասընտա հազըլտրդը վէճհ-լէ, միւշար վէ միւլաիւլէյհիւմ հուզուրը հազ-րէթի Բատիլահիտէ շէրէֆի մէսուլա հայիլ օլտուգլարընտա, մազհարը իթիֆաթը Շէհ-րիեարի օլտուլար տըր :

Մէղքիւր զիւսաֆէթտէ, Էրմէնի բաթրիկի Օրմանեան Սրբազան հազրէթլէրի տախիլ ըէ-ֆազաթընտա պազըր միւլթէհաթզանը ըհհապիւն վէ Բաթրիգիսանէ գարու քէհեասը օլարսազ հազըր պուրուլուսլար, վէ հուզուրը Շահա-նէնէ չըգարազ, նախիլ թալթիֆաթը սէնիէ օլտուլար տըր :

•• Մէղքաթիպի ալիէնէ տէվամ իթմէք իւզրէ, 25 նէֆէր Էրմէնի մէքթէպ շախիւստա-նընը ինթիսապընտ տախիլ Էրմէնի բաթրիգ-խանէսինէ կէշէն կիւն պիւր թէղքիւրէի ալիէ հազըլմըշ տըր :

•• Սալը կիւն Բարա հազրէթլէրինին Տէ-րիսաաթիւթ վէքիլի մօնէնեթ Պօնէթթի հազ-րէթլէրի՝ Էրմէնի Բաթրիգիսանէսինի զիւսա-րէթլէ, Բաթրիգ հազրէթլէրիլէ կէօրիւլմիւշ տիւր :

•• Միւլթիւթիւր վէ շէհրիմիւր Էրպապը մուսիգիսինտէն օլան վէ Արիֆին Հիլէսի, Քէօսէ Քէհեա, Լէպլէպիճի Հօրհօր աղա վէ Ջէմիլէ նամ էսէրլէրի վէ տիկէր պազը թէէ-լիֆաթը մուսիգիէսիլլէ միւլթիւթիւր վէ էճ-նէպիլէր նէգիսինտէ մաարուֆ վէ մէշհուր պուրուլան Չուհաճեան Տիգրան էֆ., պիւր զէ-մանտան պէրու իզմիլտէ պուրուլուսլարը հալ-տէ, կէշէն կիւն շէհրի մէղքիւրտէ վէֆաթ իթմիլ, վէ զալը Էպիտիսի, հազըգէթէն թէ-էսիւթ օլուսմաեա լանըզ զալիսաթտան պու-լունմուշ տուր :

•• ԻնթԱՐ. — Ս. Յ. Ոսկեքերան քիլի-սէսի Թաղ. Խորհուրդ ինթիլսապը մուսամէ-լէսի հարըն իճրա իտիլէճէք իքէն, Էլան ըէյ բուսուլալարընը ախզ իթմէնէնլէրին պու-բուսուլալարը քիլիսէի մէղքիւրտէն, կէլիպ ալմալարը վէ հազըր ինթիլսապը իյֆա իթ-մէլէրի իյին, իշպու մուսամէլէ՝ կէլէճէք բա-զար կիւնիւնէ թէէլիլ օլունմուշ տուր :

Ա. Մ. Ա. Ս. Ի. Ա.

Մէրգիֆուստան ալաղըմ պիւր մէքթուպ-տան պիլ իսթիֆատէ, մահէլլի մէղքիւր միւ-թէմիգին աւլալի հազըրնտա մալիւմաթը ա-թիւնին միւլթէպէր զազէթանըզըն պիւր սիւ-թունուստա տէրճի իսթիլիւսմ օլունուր Շէօյ-լէ քի :

Մէրգիֆուստա հէր նէ դատար Էֆրատը միւլթիւթիւր քէսրէթլի տէյլի իսէ տէ, իսթիւ-սալ իյլէտիկի վաղիւնէթ մէսոս ու սէնաեա լա-եըզ տըր : Օն սէնէ ազաթէմ, Էսնի 1888տէ, Յիսուսեան թարիգաթը ընիսի հիւրմէթլու-Բէր Ռիտէրին ըիւսաթէթի թահիթընտա, նէվ-րէստիկեանը միւլթիւթիւր միւլթէքէպ պիւր ֆուզարաքէրվէր ճէմիլիէթի թէշքիլ օլունա-րազ, չիմտիկէ տէկին Էսվաի միւլթիւթիւր մուգալէմէթէն պազի գալմըշ, վէ սաեէի մէ-րահիմլանէի հազրէթի Բատիլահիտէ պուն-տան պէօյլէ տէվամ իտէճէկի մէմուլ օլուն-մադտա պուրուլուսլար տուր : Պու ճէմիլիէթին մազսէտի՝ ֆազիլլէրին նէվաիլիէ զարուրիւնէ-լէրինի մէհմա էմքէն թէսվիլիէ վէ մէքթէ-պիմիլտէ պուրուլան ֆուզարա շախիւստանը-նա իթթիլա իտէն լէվալիմաթը թէտրիսիէի (քիթապ, գալմ, քեսաղըտ) վէ պազէն տախիլ էլպիւնէ վէ աեազ գապարը թէտարիւք իթ-մէքտէն իպարէթ տիւր :

Պունտան մաստա հէր կիրակի կիւնլէրին-տէ Ս. Պատարագտան սօնրա, մահէլլի մախ-սուլարընտա պիլ իճթիմա, հոգեւոր ընթեր-ցումալար իճրա օլունմադտա տըր : Ջաթէն ըիւթպ. Կ-Բաթրիգ Էֆէնտիլիւր տէ պէօյլէ խալըխա՝ ճէմիլիէթլէրէ քէմալը խօշնուտի-եթիլէ հազար իյլէտիլլէրինտէն, չէնտ տէ-ֆալար իեանէնէ հիւմէթ իթմիլլէր տիւր : Մէս-րիֆէ վէ ֆուզարաեա էյիլք իթմէք իյին թէէսաիս օլունմուշ օլան պու ճէմիլիէթին՝ Բաթրիգիսանէմիլթէ թաստիլի լիւզումու տէրքեար օլտուլու տա միւլթադնիի պէեան տըր :

Մօմեան Յոլմանէս էֆ.նին(1) թէքիլի իւզրէ, պու քէրրէ տէ պազը խալըխա՝ «Կաթոլիկեայ Միութիւն» նամիլլէ տիկէր պիւր ճէմիլիէթ թէշքիլ իթմիլլէր տիւր քի, պու տա միւլթիւթիւր իյին պիւլիւք պիւր մէֆ-խէրէթ տիւր, չիւնքի պունտա մազսէտի տէ, կէրէք էհալիէ Էգօսմի եսլարընը Էօրէթ-մէք վէ կէրէք իսիլ օլանլարա իշ պուլմադ-տան իպարէթ օլուպ, օն սէնէ նիւսաթէթինտէ հիւ տէեիլտէ էլտէ քիւլիւք պիւր սէրմանէսի պուլունմազ տըր :

Պու ճէմիլիէթին իթթիլա իթտիլի թէ-տապիլի հասէնէ վէ միւլթիւթիւր շալիանը թահիլն վէ թազտիլ սուրէթտէ տիւր :

Իմտի, միւլթէթէմ օլունմանլարըմդտան գա՞նղըր, պէնտէլէրի իլէ պէրապէր, շու ի-քի ճէմիլիէթին՝ միւլթիւթիւր վէ մէվէքէ-թիմիլթէ սէմէրէպալալ վէ ֆաիտէմիւտ օլմա-լարընը թէմէնի իյլէմէլ :

Ամասիա, 27 Փետրվար 1898

Սէնալէրինիլ
ՅԱԿՈՐ ԿԻԻԼԵԱՆ

(Մէճմուա)

Մէրգիֆուս Գաթիլքէրիմիլլին մէարիֆ-քէրվէրիւք վէ խալըխա՝ հազըրնտա քի

(1) Միւլթիւթիւր Յոլմանէս էֆ. Մօմեան անասը Պաղչէճիլի օլուպ, Մէքթէպի Սուլ-թանիտէ թահիլի իւլումլէ, Մէրգիֆուսա կէլմըշ, վէ 18-19 սէնէլէրտէն պէրու մահէլ-լի մէղքիւրտէ մուսալիմիլքէ իյֆաի հիւսնի իլըտմէթ իտէրէք, պիւր խալըլ մուսալիմիլէր եթիլիւթիւր, վէ ճէմիլի էհալիլին վէ պիւ-ճիւմլէ մէմուրիլիլ տէվլէթին հիւսնի թէ-վէճիւհիւնիւ գազանմըշ տըր :

զալրէթլէրի շալիանը մէմուսիկէթ վէ թահ-սին տիւր, Էկէրիլի հէր եկրտէ, մէքթէպլէրին թէրազըրը, ֆուզարանըն գալըլմասը վէ ի-տարէի պէլթիւնէճէ իսլահ իսլին իճրասը եօ-լունտա թէշէպպիւլէրտէ պուլունուլուր ի-սէ, հիւ շիւպիէ ճաիլ տէյլի տիւր քի, հէր եէր «ինքնօգնութիւն» մէսլէքիլլէ քէնտի հալիլի ազ չօք տիւլէթմիւշ օլուր : Պիլիմ, պազը թարաֆլարտա կէրիտէ գալըլըմը՝ «ինքնօգ-նութիւն» մէսլէքիլլէ քեսմիլլէ մուլալի օլա-րազ հէր էյիլիլի խարիճտէն պէքէմէքիլիին նէթիճէսի տիւր : Հէր եկրտէ, Էկէր ճէմասթ, քիլիսէսինի, մէքթէպիլին, մէրիսաթիւսինի վէ տախիլ միւլթիւթիւր իտարէ իթմէք, վէ տախիլ աւլալին իսլահ իյլէմէք վա-զիֆէսի տօղրուտան տօղրու քէնտիկէ ախտ օլտուլու իթիգաթընա գանի օլուրա, չիմտի-քիլիլլէ չօք զիւսաթէ մուլթալա մէ վէ շէ-րէֆիլ պիւր հալ հուսուլէ կէլէճէկի տէրքեար տըր :

Խ ԱՐԻ ՃԻՅԷ

Ազաի Շարգտա Ձին մէսլէսի հազըր-տա պալընճա ալէսագատար օլան տէվլէթլէր իթիլաթ իթմիւշ տիւրլէր : Դեաֆէթիտ տէ, Ձին-տէ թէվսիի արազի, թէվսիի նուֆուզ ար-զուսինտէ օլմանըպ, անճազ թիճարէթլէրի-նին թէրազըրընա շալըլտրդարընը իլան ի-տիեօրալար, Ձին իսէ, պու տէվլէթլէրին մէթա-լիպաթը գարըլընտա միւլթիւթիւր հալտէ պու-լունուպ, մէսլէա, Բարիստէն ալընան սօն պիւր թէլէկրաֆա պազըլըրտա, Էկէր Ձին Բուսիա-նըն մէթալիպաթընը ըտտ իտրէ, Բօրթ-Արթիւր իլէ Թալիւն-Ուսն լիմանլարընտա Բուս պալըրազ շէքիլէճէք իմիւշ : — Բուսիա կէօնիւլիւ տօնանմասընը Ազաի Շարգտա գարաեա 20 պին սաքէր չըգարտըրը Բէթ-րէսպուրիտան պիւրիլիլիտը, վէ պուլար հէր թէվսիի արազի եախտ թէղիտի նու-ֆուզ իյին օլմանօր : — Լօնտրատան ալընան պիւր իսպէրտէ տէ, Ձին իսթիլազընըն զըս-մէն մուլթիւթիւր թէթիլլիկէ ուղարտըր ի-շար գըլըմըշ տըր :

Էվրօքա տէվլէթլէրինին պու հալի գար-չըրնտա ճարօնիա տախիլ պօշ տուրմանըպ, թէտարիլքաթը պարիկէ վէ պէրիկէսինէ ֆէվգէլատէ կէրմիկէթ վէրմիւշ տիւր : Տէվլէ-թի միւլթիւթիւր Ազաի Շարգ տուլարընտա պահէն Էվրօքա տէվլէթլէրինին ճիւմէսիլլէ գարըր գօնապիլէճէք տէրէճէտէ պիւր գուվ-վէթէ մալիւք օլմազ իյին, գաթէն ճէսիմ օլան տօնանմասընը արթըրըմասը մազսէտիլլէ, Էվրօքանըն պալընճա ֆապիլգալարընա ճէսիմ հարպ սէֆիլիլլէրի սիւրարը իթմիւշ, վէ պուն-լարըն միւլթիւթիւր մէրթէպէ սէրիան իւլմալին իսթար իյլէմիւշ տիւր :

Ամէրիգանըն Մէյն զըրիլըր գազանընը Գուպա սուլարընտա բաթլալմասը տախիլտէն տէյլի, խարիճտէն օլտուլունա տախիլ թահ-զըզ հէյիլթիլին պիւր բարօրթօ թանգիմ իյ-լէտիկի՝ Նիւ-Եօրպ Հէրըլա զազէթիսանըն ճիւմլէի ըրվաեաթընտան տըր : Պու իսպէրին տէրէճէի սրիւթի մալիւ օլմանըպ, սահի օլտուլու թազալիտէ, Իսլանիա իլէ Ամէրի-գանըն միւլթիւթիւր նէ կիպի ըհնիլ քէսպ իտէճէկի քէստիլիլլէմէլ :

Իսլանիա հիւլիւմէթի Գուպաեա 25,000 աւքէր տահա կէօնտէրէճէք տիւր :

գոնսօրստանէստէն Տէօրթեօլ աղբ արա-
սընտաքի մանէլլ գալմագտա օլուպ, օրաճա
տախի իսթիմաք մուամէլէսին ինքասըլա,
սօգալըն էնիլէթիլէճէկի, վէ Բուսիա սէ-
ֆարէթինն սօգաղա ուզանն տիվարընըն
երգտըրըլաճաղը իշիտիմիլ տիր:

—Տէրիստաթէթտէն Մարսիլիանա կիտէր-
քէն դարգ օլուուղունա ապա շիւպէ իտիլ-
մէմէքտէ օլան Բաքէնին Լիտի վարօրու եօլ-
ճուլարը իշիտէ Գտտըքէօլիւնտէն Գալմա-
նօգնան վէ Սամաթիաւան կիւլէտէրեան էֆ-
լէր տախի պուլունմուլար տիր:

—Իզմիրտէ խուսուսի արապալարտան սէ-
նէվի 1 լիւրա վէ վէլօսիթէլէրտէն 1 մէճի-
տիէն վէլիլի ալընմանա գարար վէլիլիտիր:

—Շիւմիլէ գատար ձիւտէնէ 10,000 Իս-
լամ հաճի վաթըլ օլմուլ տուր:

—Բուսիա իմէրաթօրընըն վալիտէսի Կի-
րիտիլէրէ թէվզի օլունմագ իւզըն Հանիա
Բուս գոնսօրստան 12,000 Ֆրանգ կէօնտէր-
միլ տիր: Կրօսիստալի նամ Բուս գըրըլըսը
Բիթէտէն Կիրիտէ վաթըլ օլմուլ տուր:

—Սէլանիքտէն Իւսկիւպէ 1 թապուր աս-
քէր կիթմիլ տիր:

—Հոկա, տէ պիլը գալ Ալման հարպ սէֆի-
նէսի Ազտէնիլ լիմանլարընը գիւտարէթ իտէ-
ճէք տիր:

—Գրէտի Լիօնէ պանգաւընըն հիսսէտա-
րան մէճիլի ումուլիսի կէլէն բազար իթիլէ-
սի կիլնիւ Լիօնտա ինթիմա իթմիլ տիր: Ի-
տարէ մէճիլի մուհիմս պէնանաթտա պու-
լունմուլ տուր:

—Մօնիթէօրըն լիվանէթինէ կէօրէ, Կի-
րիտէ պուլունման Ավսթրիա սէֆինէլէրի Ա-

վսթրիա ասաքիլինի համլիլէն վէ Ավսթրիաւա
միւթէվէճէճիլէն ատտանն եօլա չըգմիլ տուր:

—Նանէ Ֆրանէ Բրէսէ զազէթասընըն
գալիլինէ, Էվրօրաի Օսմանի տէմիր եօլ խաթ-
լարը պիլը Ալման շիւքէթինէ, վէ Անստօլու
տէմիր եօլ խաթլարը տա՝ Օսմանը պանգա-
սըլա մուխապէրէսի պուլունման պիլը Ֆրան-
սըզ շիւքէթինէ իհալէ օլունմագալար իմիլ:

—Սանթրալ պիրախանէսի միւպէճիլի
Եունանը Մ. Բարանօրկիլունըն իզհարը իֆ-
լաս իթտիլինի Մալիւմաթ եազընօր:

—Սիվաս բօսթա վէ թէլէկրաֆ միւտիլի
Նահիտ էֆ. 40 պիլը դր. գատար զիմմէթի-
նէ կէլիլիմէքէ, թահիլը մուհաթէմէնէ ալըն-
մըլ տուր:

—Տիւն ինկ. սէֆիլի սուրէթի զայրը ռէս-
միէտէ հուզուրը Շահանէնէ գապուլ պուլ-
րունմուլ տուր:

—Ճիտտէտէ եունուրճաք իլլէթի զուհուր
իթմիլ վէ մէճիլի սըհիլէնէ թէտապիլի շէ-
տիտէ իթթիլազ իտիլիլ տիր:

—Տիւն ագլամ Մարսուսէնին Գարան
վարօրու իմամըմըգտան հարէքէթի սըրաւա
սուլարըն ազընթարըլա Ֆրանգիլին նամ ինկ.
վարօրը իւզէրինէ ալիլիլ, պիւսիլէք պիլը
տիլիլէք ալըմըլ, վէ օն տազըգաւա պաթմըլ
տուր: Նուֆուսան թէլէֆթթ օլմամըլ տուր:

—Տիւնուր ումուլիլէնին փեաթվար հա-
սըլաթը կէլէն սէնէ փեաթվարըն նիսպէթէն
5500 իրան նօգան օլմուլ տուր:

—Էվրօրաւա գահիլ վէ բամուգ ֆիւսաթ-
լարը տիւլիլ տիր:

ԳԱԼԱԹԱ ՊԵՐՍՍԱԸ

Ճում. իրթ. 14 փետրվար	
Գոնսօրիստ օլու սապաճ ալըլար 2ր. 23	9
Շիւմիլտըրթէր պու սապաճ Ֆր. 106	
Պանգ 0թիլ օման 0.1.	13
ԱԿՁԵ ՖԻԵԱԹԸ	
Մէճիթի	108 3
Պէլիթ	103
Մէթալի	95 20
Ինկ լիւր սը	109 30
Բօլ էմբրիս	89 25
20 ֆրա. գլըգ	87 4
Գրիմից	51 04
Դուպի թեա լըտ	8

ՊԱՆԳ ԷՄԲԵՐԻԱԼ ՕԹԹՕՄԱՆ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐԲԵԹԻ
Սէրմանէսի 10,000.000 լիւրա տուր:
Մէրքէգի իտարէսի Գալաթտա տուր:
Իսթանպուլտա, Համիտէն ճատտէսինտէ
Թօմսօն խանընտա, վէ Պէյօղլունտա Տօղրու
եօլաւ 19) նուէլօլու տարէտէ պիլէր
շիւպէսի վար տուր:
Հօնտար վէ Բարիստէ պիլէր իտարէլաւ.
նէսի մէվճուտ տուր:

(ՇԻՐԲԵԹԻ)

Անթալիա, Ատանա, Ալաթըն Հալէպ,
Իսկէնտէրիէ, Էտիրնէ, Էնգարէ, Պաղատա,
Պէյրուժ, Պրուսա, Շամ, Գօնիւ, Լարնազա,
Գահիլէ, Լիմասօլ, Մէրսին, Նազլիլի, Նիգօսիւ,
Ուշաք, Ֆիլիպէ, Բօրսալիս, Բուսնուք, Սէլանիք
Սամսօն, Իզմիր, Սօֆիա, Թրապիզօն:

Պանգը Օսմանիէ թահվիլաթ վէ եա
պուլուն միւսաթիլ էվրաք տէրօղիթ իտիլմէսի
մուգապիլինտէ, գաթի վէտա իլէ վէ եա
հիսապը ճարի իւզէն ազէ իզրազ, վէ կէրէք
մէմալիթ Շահանէ վէ կէրէք մէմալիթ կէ-
նէպիլէն իշիլն շէք վէ բօլիչա մուամէլաթը
իմա օլունմուղու կիլիլ, զիւզըմէթ էնեա
վէ սէնէա տախի իշիլ իտիլիլ, վէ հիսապը
ճարի ալըլըն:

Պուստան պալաթ մէմալիթ Շահանէ վէ
մէմալիթ էնէպիլէտէ գուրօնլար պէտէլինի-
լաթի ֆաթը, սէնէալէր թէլէտիւտաթը վէ մէն
թիւքաթ ախը ու իթաթը իլէ պօրտաւա ախ
մուամէլաթ տախի տէրիւհաթ օլունուր:

Պանգը Օսմանի զաթի վաթէ իլէ վէ ֆա-
նիլ մուլապիլինտէ ազէ գապուլ իտէր Պու-
վաթէ պիլը սէնէլիթ օլուր իսէ, ֆաթիլինին
միզտարը երազտէ 2 պլ. 3 ալըք օլուր իսէ,
ֆաթիլ 100տէ 1 բոտտէսինտէ պուլունուր:

Պանգը Օսմանիին Իսթանպուլ իտարէ խա-
նէսի, պալաթա պէնան օլունտան մուամէ-
լաթտան պալաթա, էմթաթի թիւնալիլ իւզէ-
րինէ ազէ իզրազ իլլէտիլի կիլիլ, տէրօղիթ
հալիլանէ կէնաթ թիւնալիլ տախի գապուլ
իտէր Պէյ օղլունտաք շիւքէսի տախի էթ-
թաթի թիւնալիլ մուլէնա օլմագ իւզընէ,
եօգարտա զիւր օլունտան պիլ ճիւլէ մու-
մէլաթը իլլա վէ պուստան պալաթ Բուսնու
շիւքէտը ֆէր թահվիլաթը, վիլ տը Բու-
րի, Բանտա վէ սալիլ իթրամիլիլ թահվիլա-
թա տախի ախը ու իթա մուամէլաթըն ին-
րա իլլէր:

Իսթանպուլ իտարէլաւնիսի վէ Պէյ օղլու-
շիւպէսի Բուսնու շիւքէն տը ֆէր թահվիլա-
թը բրօմէսլէր տախի ֆիլուլաթ վէ 50 լիւրա-
եա գաւաթ օլմագ իւզըն 100տէ 3 ֆաթիլ մուլ
գապիլինտէ հիսապը ճարի իլէ ազէ գապուլ
իտէրէր:

ԱՍԶԻՊԻ ԻՄԹԻԲԱԶ ՎԵ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԵԹԱ
ՇՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈՂԱԹԵՆԸ

ՊԱՆԳ ԷՄԲԵՐԻԱԼ ՕԹԹՕՄԱՆ			
ՄԱԹԼԱԹԱԹ		ՏԻՐԵՐԻԱԼ ՕԹԹՕՄԱՆ	
Էմբամ-Սէրմանէսին հէնուք ախը օ-	Լիւրաթ Օսմանի	Սէրմանէ	Լիւրաթ Օսմանի
Լիւնամըլ Էմբամ	5,500,000	Գաթիլաթ	11,000,000
Սանթրալ Սալիլիլ	1,350,509 19	Էտէնէնէք գապիլ	766,889
Ինկիլիլ Ֆրանսիլիլ վէ Ալման տէվէթ էֆ.	579,749 93	Հիսապաթը ճարիլիլ միւլիթիլիլ	1,366,657 14
Սէնտըգտա մէվիլիլ տէվէթէթ.	965,304 79	Իշիլ իսթիլ տախիլ	4,804,891 41
Սանթրալ Էմբամ	3,431,356 91	Մուսթաֆա վաթիլիլ տէրօղիլ	647,478 97
Իսթանպուլ Էմբամ	924,397 01	Թէնիլիլ օլունմագ թէվէթիլ	716,896 07
Էմբամ Էմբամ	1,733,391 47	Միլիթիլիլ	13,542 86
Էմբամ վէ Էմբամ	2,131,438 58		324,963 91
Էմբամ մէվիլիլ	2,893,469 43		
Էմբամ վէ Էմբամ	165,611 91		
Էմբամ վէ Էմբամ	107,384 57		
Միլիթիլիլ	1,019,663,313 78		

Ալլիմա միւլապըլ օլունուր թատիլիլ օլունուր.
Միւսթա
Միւսթա ճում. մուլաթիլ
Միւսթա ճում. մուլաթիլ
Միւսթա ճում. մուլաթիլ